

Ekološki preparati za zaštitu bilja

Upotrebom hemijskih preparata, osim pozitivnih učinaka, djeluje se štetno na ekosistem (živa bića i njihov prostor). Primjenom hemijskih sredstava (pesticida), zagađujemo okolinu, površinske i podzemne vode. Pesticidi imaju vrlo štetan uticaj kako na čovjeka tako i na cjelokupan biljni i životinjski svijet. Korištenjem hemijskih sredstava prekidamo prirodni lanac i miješamo se u zakone prirode. Konstantnom upotrebom pesticida, izazvači bolesti (gljivice, bakterije), postaju rezistentne na primjenu hemijskih sredstava za zaštitu bilja. Poseban problem postaje upotreba preparata u većoj dozi od potrebne, kao i nestručnost osoba koji upotrebljavaju zaštitna sredstva.

Zaštita od štetočina i bolesti prirodnim putem nije uvijek toliko brza i efikasna kao hemijsko tretiranje, ali za čovjeka, prirodu i životinje, definitivno je manje opasna. Tu su i ekološki razlozi upotrebe prirodnih preparata jer su pesticidi skupi, dok upotreba pojedinih biljaka za zaštitu ne traži nikakva novčana sredstva.

Istraživanja pokazuju da postoje 3 grupe biljaka koje se koriste za zaštitu. Prva grupa su biljke koje ubrzavaju rast, obogaćuju i gnoje tlo: kopriva, gavez, sjeme i cvijet komorača, volovski jezik, mladice i lišće paradajza, lišće cvekle.¹ Ove biljke se koriste kao tekuće gnojivo da bi se aktivirao život u tlu. Biljke je potrebno usitniti i staviti u drvene ili glinene te plastične, ali nikako metalne posude. Napuniti posudu do pola i naliti do vrha kišnicu ili vodu iz rijeke ili jezera, (voda iz vodovoda zbog prisutnosti klora nije dobra). Posude staviti na sunce, pokriti mrežicom ili daščicama i dvaput dnevno promiješati. Kada se tekućina počne pjeniti, ubaciti jednu šaku kamenog brašna (na 10 litara vode), kako bi se spriječili neugodni mirisi. Nakon 3-4 dana sunčanog vremena, gnojnica je gotova (kada se više ne pjeni). Koristiti je za zalijevanje tla oko biljaka razrijeđenu 1:10 za lisnato ili 1:2 za plodovito povrće.

Biljke koje djeluju protiv štetočina su : kopriva, hrastov list skupljen u jesen, list rabarbare, vratić, list bazge, ljupčac, pelin, kamilica i sve biljke koje sadrže mnogo tanina (hrastova kora, orahovo lišće). Biljke treba usitniti i namakati u kišnici 1-3 dana, procijediti i sa njima prskati povrće i voće. Ovaj preparat primijeniti prije nego započne fermentacija, (prije nego se na površini pojavi pjena).

Biljke koje sprječavaju bolesti su: preslica, brezov list skupljen u jesen, paprat, orlovska paprat, češnjak, poriluk, luk. Ove biljke je potrebno 24 sata namakati u kišnici, a zatim u istoj vodi kuhati 30 minuta. Ostaviti pokriveno da se ohladi, procijediti i prskati po biljkama. Kao preparat protiv biljnih ušiju koristi se kopriva. U 10 litara vode, najbolje kišnice, potopiti 1 kg svježih, usitnjenih listova koprive ili 100-200 grama suvog lista. Ostaviti pokriveno 24 sata, ne duže jer se stajanjem smanjuje učinak preparata. Procijediti i tako dobivenom tekućinom prskati napadnuto bilje svakih 3-5 dana. Tako pripremljena smjesa može poslužiti i za ishranu biljaka. Kopriva se bere pred samu cvatnju, dok je još mlada, jer je tada najjača.

Sredstvo za prskanje od crnog i bijelog luka koristi se protiv grinja i plijesni te u slučaju kada lišće postaje smeđe. 500 gr nasječenog crnog i bijelog luka potopiti u 10 litara vode. Kada tekućina prestane pjeniti, razrijediti je desetstrukom količinom vode i sa njom prskati zemlju i biljke protiv plijesni. Od kuhanih ljuski crnog luka može se napraviti i sredstvo za prskanje protiv insekata.

Lisne uši se najlakše odbiju od biljaka ako se u blizini oboljele biljke posadi lavanda ili čubar. Protiv lisnih uši, hrđe, grinja, gusjenica i mrava u 10 litara vode (najbolje kišnice) potopiti 300 g svježih listova i cvjetova pelina ili 30 g suhog pelina. Ostaviti pelin da se namače u vodi 2-3 dana, nakon čega je tekućina spremna za prskanje.

Slika 2: List koprive (*Urticae folium lat.*)

Slika 3: Gavez (*symphytum officinale*)